

Pestprotocol Capelse Schoolvereniging

Inhoud

Inleiding	2
Fases van oplossen pestgedrag	3
Fase 1 Melding of signalering van pestgedrag	3
Fase 2 Oudergesprekken en klassengesprekken	3
Fase 3 Externe hulp.....	3
Fase 4 Schorsing of verwijdering.....	4
Verwijdering	4
Procedure voor verwijdering:.....	4
Ad 1)	5
Begeleiding van de gepeste leerling:.....	5
Begeleiding van de pester	5
Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:.....	5
Ad 2)	6
Ouders van gepeste kinderen	6
Ouders van de pester	6
Alle andere ouders:.....	6
Uit onderzoek blijkt dat er verschillende opvoedingsfactoren zijn die pesten in de hand kunnen werken:.....	6
Digitaal pesten.....	6

Inleiding

Pestdeskundige Bob van der Meer omschrijft pesten als volgt:

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door één of meerdere personen op een persoon die niet in staat is zichzelf te verdedigen.

Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Pesten heeft negatieve effecten voor het slachtoffer.

Deze mag niet voor zichzelf opkomen noch verweren. Doet hij dit wel, dan kan dat reden voor de pester zijn het slachtoffer nog harder aan te pakken.

Er bestaan twee vormen van pesten:

Openlijk pesten: schelden, schoppen, slaan, uitlachen, opwachten, vernielen, achtervolgen.

Niet openlijk pesten: uitsluiting bij spel, niet uitnodigen bij een partijtje, vriendinnen stelen, digitaal pesten.

Fases van oplossen pestgedrag

We onderscheiden vier fases in het proces om het pestgedrag te stoppen. Vanaf de melding of signalering tot aan in het meest extreme geval schorsing of verwijdering van de pester(s). Bij iedere fase hoort een aantal handreikingen die de leerkracht, ouders, kinderen en andere betrokkenen kunnen gebruiken bij het stoppen van het pestgedrag.

Fase 1 Melding of signalering van pestgedrag

De docent maakt een analyse van het pestgedrag. Gaat het om pesten of plagen. Wanneer het gedrag een systematisch karakter heeft, spreken we over pesten en zal er een gesprek volgen met de pester en een gesprek met het slachtoffer. Wat hebben de leerlingen nodig? De uitkomsten van het gesprek worden genoteerd en een aantal malen geëvalueerd.

In fase 1 wordt melding gemaakt bij de intern begeleider.
(Voor tips voor begeleiding en analyse zie ad 1.)

Fase 2 Oudergesprekken en klassengesprekken

Is er na fase 1 te weinig verbetering in het gedrag dan volgt een gesprek met de ouders van de pester en een gesprek met de ouders van de gepeste leerling. (Adviezen voor ouders zie: ad. 2).

Pesten zorgt voor een vervelende sfeer in de klas. Alle kinderen zijn verantwoordelijk voor de sfeer in de klas. Alle kinderen hebben een rol in de groep ten opzichte van het pesten. (het slachtoffer, de dader, de assistent, de meeloper/lacher, de verdediger, de buitenstaander). Het onderwerp pesten zal in de klas besproken worden in algemene zin. Lessen sociale vaardigheden en filosofielessen over dit onderwerp worden ingezet, zodat de buitenstaanders zich meer verantwoordelijk gaan voelen en in actie durven komen om de sfeer te verbeteren.

De ervaring leert dat de gesprekken met de groep groot effect kunnen sorteren. De kinderen worden bewust gemaakt van hun handelen.

Fase 3 Externe hulp

Werken fase 1 en 2 onvoldoende, dan kan wordt er externe hulp ingeschakeld. De school zal in samenspraak met de ouders zoeken naar de best passende hulp. De volgende personen/instanties kunnen bijvoorbeeld kinderen, ouders en school hulp bieden:

- Schoolmaatschappelijk werk
- Cursus of training
- De huisarts
- Schoolcontactpersoon
- Multi-disciplinair overleg
- Centrum voor jeugd en gezin

Fase 4 Schorsing of verwijdering

In extreme gevallen kan er over gegaan worden tot schorsing of verwijdering van de pester.

De school kan besluiten een leerling te verwijderen.

Bijvoorbeeld als:

- de school een leerling niet de nodige speciale zorg kan bieden;
- de leerling zich voortdurend agressief gedraagt;
- er ernstige conflicten zijn (ook als de ouders daarbij betrokken zijn).

Eerst moet het schoolbestuur naar het verhaal van ouders en docent luisteren. Dan pas mag de school beslissen over de schorsing / verwijdering van een leerling.

(Het bestaande protocol overplaatsing leerlingen, afgesloten door gemeente en besturen, wordt op dit moment herzien.)

Verwijdering

Verwijdering is een maatregel bij zodanig ernstig wangedrag dat het bestuur concludeert dat de relatie tussen school en leerling (ouders) onherstelbaar verstoord is.

Uit de jurisprudentie blijkt dat verwijdering ook kan plaatsvinden vanwege wangedrag van ouders van leerlingen.

Verwijdering van een leerling is een ordemaatregel die een bestuur slechts in het uiterste geval en dan nog uiterst zorgvuldig moet nemen.

Wanneer het bestuur de beslissing tot verwijdering van een leerling heeft genomen, moet vervolgens een wettelijke vastgestelde procedure worden gevolgd. **De wettelijke kaders**

Bij de verwijdering van een leerling van een school voor primair onderwijs spelen een drietal wetten een rol:

- De Wet Primair Onderwijs (WPO)
- De Algemene Wet Bestuursrecht (Awb)
- De Leerplichtwet 1969

Procedure voor verwijdering:

- De directeur maakt voor het bestuur een schriftelijk rapport op.
- Het bestuur hoort zo snel mogelijk de directeur en de betrokken leerkracht(en).
- Het bestuur deelt de ouders zo snel mogelijk het voornemen tot verwijdering van de leerling schriftelijk mee. Tegelijkertijd worden de ouders uitgenodigd de problematiek met het bestuur te bespreken.
- De inspectie wordt van het voornemen in kennis gesteld.
- Wanneer het bestuur besluit een leerling te verwijderen, dan zorgt het ervoor dat een andere school bereid is de verwijderde leerling toe te laten.
- Wanneer het gedurende 8 weken niet lukt om de leerling te plaatsen op een andere school, dan kan het bestuur de leerling verwijderen zonder vervolgonderwijs veilig te stellen. Het bestuur moet kunnen bewijzen zich gedurende deze periode te hebben ingespannen een andere school te vinden. E.e.a. dient schriftelijk vastgelegd te worden.
- Het bestuur maakt de beslissing tot verwijdering schriftelijk en met opgave van redenen bekend aan de ouders (door toezending of uitreiking). In dit besluit vermeldt het bestuur dat de ouders tegen de beslissing bezwaar kunnen maken. Het bestuur neemt het volgende op in het besluit: "Binnen 6 weken na deze bekendmaking kunnen de ouders bij bevoegd gezag schriftelijk bezwaar maken tegen de beslissing".

- Wanneer ouders tegen de beslissing bezwaar maken, beslist het schoolbestuur binnen 4 weken na ontvangst van het bezwaarschrift. Het bestuur hoort de ouders, voordat het een beslissing neemt.
- De beslissing tot verwijdering wordt kenbaar gemaakt aan de leerplichtambtenaar.
- Het is verstandig tijdig een dossier bij te houden waarin opgenomen is welke problemen zijn opgetreden en wat de school eraan heeft gedaan om ze op te lossen. Bij voorkeur bevindt zich in het dossier een schriftelijk waarschuwing. Ook doet u er verstandig aan verslag te maken van de gesprekken met de ouders en/of leerling.

Ouders kunnen zowel tijdens de bezwaarfase als in de daaropvolgende beroepsfase de rechter inschakelen. Tijdens de bezwaarfase kunnen ouders een kort geding bij de burgerlijke rechter aanspannen, waarin zij vragen het bevoegd gezag te verbieden tot verwijdering over te gaan. Een kort geding kan voorkomen worden door bij de uitreiking of toezending van de beslissing tot verwijdering aan te geven dat de leerling de bezwaarfase op school kan afwachten. In de beroepsfase is vooral de zorgvuldigheid van de toegepaste procedure van belang.

Ad 1)

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert; wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die de pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen als de leerling zich anders of beter opstelt.
- Het gepeste kind niet 'overbeschermen'. Hiermee plaats je een kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten kan toenemen.

Begeleiding van de pester

- Praten en zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke, leuke kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school, wij houden ons aan deze regels.
- Kind leren om niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de stop -eerst nadenken-houding aanleren.
- Zoeken van een sport of club, waar een kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Ad 2)

Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester, om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van de pester

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Wanneer er op school iets gebeurt en het is opgelost, kom er dan thuis niet op terug, opgelost is opgelost.
- Denk er over na wat u bespreekt aan tafel. Bedenk dat kinderen heel veel horen en opslaan.

Uit onderzoek blijkt dat er verschillende opvoedingsfactoren zijn die pesten in de hand kunnen werken:

- niet voldoende liefde en zorg
- teveel vrijheid, te weinig aandacht, aan lot overgeleverd
- zelf slachtoffer zijn van bijv. lijfstraffen of emotionele uitbarstingen
- geen uiting mogen geven aan gevoelens, bevindingen (zwijgplicht)
- niet afdoende correctie door ouders op agressief gedrag
- slecht voorbeeld door volwassenen
- mediaspelletjes en informatie
- jaloezie tussen kinderen onderling

Digitaal pesten

Op internet of telefoon kan men een andere identiteit aannemen of volledig anoniem blijven, waardoor de grenzen van het pestgedrag worden verlegd. Het is een groeiend probleem. Het is voor pesters een gemakkelijker middel om iemand te pesten. De volgende vormen komen het meeste voor:

- schelden via sociale media, Whatsapp, sms'jes of internetsites
- virussen opzettelijk versturen

- e-mailbommen
- ongevraagd verspreiden van foto's en filmpjes
- hacken en kraken
- privacy schending

Gesprekken met de pester

Soms zal bekend zijn wie de pester is, soms niet. In het laatste geval zal er getracht moeten worden deze op te sporen. Dit kan gedaan worden door gesprekken te bewaren/uit te printen. Hierin kunnen aanwijzingen staan. Indien het pesten op school gebeurt, kan dit in samenwerking met de systeembeheerder worden achterhaald/opgespoord. We gaan in gesprek over het volgende:

- Ingaan op wat er gaande is.
- We vragen door.
- We luisteren goed naar de kant van het verhaal van deze leerling en nemen het serieus.
- We wijzen op de mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling.
- We maken de leerling duidelijk dat hij/zij zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is. Er kunnen dan strafrechtelijke consequenties volgen.

Gesprekken met het slachtoffer

- We nemen deze leerling serieus.
- De leerling mag zijn verhaal doen en krijgt daar de tijd voor.
- We stellen ons invoelend op.
- We maken geen verwijten.
- Bij digipesten geven de leerling de tip om de pester te blokkeren en te verwijderen wanneer het om pesten via sociale media gaat. Wel eerst gesprekken uitprinten als eventueel bewijsmateriaal.
- We vragen door.